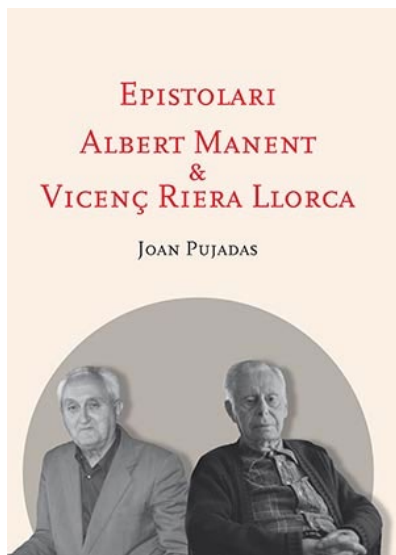


EPISTOLARI ALBERT MANENT & VICENÇ RIERA LLORCA

Escrit per Carme Miró | 29 de maig de 2026

**Títol:** Epistolari Albert Manent & Vicenç Riera Llorca**Autor:** Joan Pujadas**I.S.B.N.:** 978-84-9883-767-4**Editorial:** Publicacions de l'Abadia de Montserrat

En la tradició cultural catalana, l'epistolari ha estat sovint considerat un document auxiliar, un material de context o una reserva testimonial destinada principalment als especialistes. Aquesta percepció redueix injustament la complexitat d'un gènere que, sobretot en contextos de discontinuïtat històrica, adquireix una funció central de pensament, de construcció cultural i, fins i tot, de supervivència moral. L'Epistolari d'Albert Manent i Vicenç Riera Llorca, editat per Joan Pujadas, obliga precisament a reconsiderar aquesta jerarquia.

La correspondència entre Albert Manent i Vicenç Riera Llorca configura, de manera gairebé involuntària, una autèntica fenomenologia de la cultura catalana de postguerra.

L'exili, en aquest llibre, no és únicament una circumstància geogràfica o política, sinó una forma de temporalitat. Riera Llorca escriu des d'una experiència marcada per la interrupció històrica, per la sensació que el país que havia donat sentit a una determinada cultura ha quedat destruït o indistingible. Aquesta ferida travessa tota la seva veu. Les seves cartes transmeten sovint la percepció que la continuïtat cultural posterior a la guerra és inevitablement parcial, insuficient i condemnada a conviure amb la consciència d'una absència irreparable.

Per altra banda, Albert Manent representa una posició gairebé oposada, però no antagònica. En ell hi ha una confiança persistent en la capacitat de la cultura per restablir ponts de continuïtat. La seva actitud no és triomfalista —les cartes mostren perfectament fins a quin punt és conscient de la precarietat del moment—, però sí que està orientada cap a la continuïtat. Manent apareix com un intel·lectual obsessionat per preservar noms, textos, vincles i memòries. Hi ha en la seva manera d'escriure una voluntat constant de relligar fragments dispersos, de reconstruir una xarxa cultural malgrat les fractures polítiques i generacionals.

Aquesta dimensió és especialment significativa perquè converteix la correspondència en alguna cosa més que un diàleg privat, ja que les cartes esdevenen una infraestructura invisible de la cultura catalana contemporània. Allò que es manté viu no és únicament una amistat intel·lectual, sinó la possibilitat mateixa d'una continuïtat històrica. El llibre és extraordinàriament valuós també perquè mostra fins a quin punt la cultura depèn d'estructures invisibles de sociabilitat. Les cartes estan plenes de referències a revistes, premis, editorials, traduccions, articles, projectes frustrats i relacions personals. Aquest flux constant d'informació construeix una imatge molt concreta de la cultura catalana, que apareix no com un sistema institucional consolidat, sinó com una xarxa vulnerable que depèn d'esforços individuals.

La literatura apareix aquí com una pràctica complexa, modelada tant pel talent com per les limitacions materials, les disputes personals i les fragilitats polítiques. En aquest sentit, l'epistolari té una gran capacitat de trencar mites. Mostra la cultura catalana de postguerra des de la seva dimensió més quotidiana i, alhora, més heroicament precària. La importància de Joan Pujadas com a editor prové precisament d'haver entès aquesta naturalesa del material. Pujadas acompanya el text amb una discreció molt intel·ligent. El llibre no queda fossilitzat com un arxiu, sinó que manté la sensació de moviment vital, de conversa sostinguda contra el temps i contra l'oblit. Des d'un punt de vista estrictament literari, el volum és fascinant perquè revela dues concepcions diferents de l'escriptura. Manent practica una prosa funcional, clara, orientada a l'eficàcia comunicativa. La seva escriptura reflecteix perfectament la seva manera d'entendre la cultura: com una feina pacient d'ordenació i preservació. Riera Llorca, en canvi, deixa entreveure una veu més introspectiva, més irònica, de vegades gairebé escèptica. En les seves cartes hi ha una densitat emocional que sovint transcendeix la informació concreta que transmet. Determinats fragments deixen veure la fatiga moral de l'exiliat, la percepció dolorosa de quedar progressivament desplaçat del centre simbòlic de la pròpia cultura. Aquesta melancolia mai no es converteix en victimisme, però impregna moltes pàgines amb una tristesa intel·lectual d'una gran força. La dimensió més commovedora del llibre, tanmateix, és probablement la seva consciència constant de fragilitat. Les cartes semblen escrites des de la intuïció que tot pot desaparèixer: els llibres, les revistes, els noms, els vincles, fins i tot la memòria mateixa d'una tradició. Escriure esdevé, aleshores, una manera de retardar la dissolució. Aquesta consciència travessa tota la correspondència i li confereix una intensitat particular.

Per això, Epistolari Albert Manent i Vicenç Riera Llorca és molt més que un document historiogràfic o una peça d'interès erudit. És una obra que permet entendre la cultura catalana contemporània des del seu punt més vulnerable, aquell en què la continuïtat depèn encara de la fidelitat obstinada d'uns quants individus dispersos.

EXTRET:

Miró, Carme. Epistolari Albert Manent & Vicenç Riera Llorca. Sonograma (29/05/2026). Extret: 04/06/2026 de <https://sonograma.org/quadern-de-llibres/el-canonge-adanagell-de-vic/>